

Sygn. akt II CZ 78/07

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Stanisław Dąbrowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Myszka

SSA Michał Kłós

w sprawie z wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
przy uczestnictwie H.J. i "G." - Spółki Akcyjnej
o pozbawienie prawa prowadzenia działalności gospodarczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 października 2007 r.,
zażalenia uczestnika postępowania "G." - Spółki Akcyjnej
na postanowienie Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 29 czerwca 2007 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w Ł. postanowieniem z dnia 14 marca 2007 r. na podstawie art. 373 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 60, poz. 535) pozbawił H.J. członka zarządu G. Spółki akcyjnej, prawa prowadzenia działalności gospodarczej oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu - na okres lat trzech.

Powyższe orzeczenia zaskarżyła apelacją G. S.A., podnosząc między innymi brak swojej legitymacji w postępowaniu.

Sąd Okręgowy w Ł. postanowieniem z dnia 29 czerwca 2007 r. odrzucił apelację. W uzasadnieniu Sąd Okręgowy stwierdził, że skarżąca ma rację twierdząc, że nie powinna być dopuszczona przez Sąd Rejonowy do udziału w sprawie. Obowiązkiem sądu w postępowaniu nieprocesowym jest nie tylko pozytywne ustalenie kręgu zainteresowanych, ale również eliminacja z urzędu takich dotychczasowych uczestników, którzy nie wykazują wyraźnego interesu uczestnictwa, a wynik postępowania ich nie dotyczy. Powołując się na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 października 1999 r. III CKN 606/99, OSNC z 2000 r., nr 4, poz. 68 Sąd Okręgowy uznał, że zbędne jest pozostawienie aż do uprawomocnienia się postanowienia takich podmiotów, których udział okazał się lub był od początku nieuzasadniony – należy im odmówić dalszego udziału w sprawie. W konsekwencji, zdaniem Sądu Okręgowego, skarżąca nie ma uprawnienia procesowego zaskarżenia zapadłego w niniejszej sprawie orzeczenia. Środek zaskarżenia powinien być bowiem wniesiony przez legitymowany do zaskarżenia danego orzeczenia podmiot prawny. Z uwagi na brak przymiotu uczestnika po stronie skarżącej oraz brak jej interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia apelacja podlegała odrzuceniu na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 370 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

Na postanowienie Sądu Okręgowego G. S.A. wniosła zażalenie. W uzasadnieniu zażalenia argumentowała, że w toku postępowania przed Sądem

pierwszej instancji była uczestnikiem postępowania, zaś H. J. nie był uczestnikiem, przez to został pozbawiony możliwości obrony swoich praw, co skutkowało nieważnością postępowania na podstawie art. 379 pkt 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z treści art. 376 ust. 1 zdanie 2 ustawy – prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 60 z 2003 r., poz. 535 ze zm.) wynika, że do postępowań w sprawach o pozbawienie praw prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia stosuje się przepisy o postępowaniu nieprocesowym. Biorąc pod uwagę konstrukcje przepisów o postępowaniu nieprocesowym, należy przyjąć, że art. 376 pr. up. i n. odsyła do przepisów ogólnych postępowania nieprocesowego, tj. art. 506 - 525 k.p.c. Wśród tych przepisów jest art. 510 § 1 k.p.c., zgodnie z którym zainteresowanym w sprawie jest każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania, może on wziąć udział w każdym stanie sprawy, aż do zakończenia postępowania w drugiej instancji. Jeżeli weźmie udział staje się uczestnikiem.

G. Spółka akcyjna została wprawdzie wskazana przez wnioskodawcę jako uczestnik postępowania, ale nie wykazano, że wynik sprawy dotyczy jej praw, co więcej w apelacji G. Spółka akcyjna zakwestionowała swoją legitymację do uczestnictwa w sprawie a w zażaleniu wystąpiła w obronie interesu H.J., a nie swojego.

W powołanym przez Sąd Okręgowy postanowieniu z dnia 1 października 1999 r., Sąd Najwyższy wskazał, że sąd nie może odmówić dalszego udziału w postępowaniu nieprocesowym osobie, która nie jest zainteresowana w sprawie. W postępowaniu nieprocesowym zbędne byłoby pozostawienie aż do uprawomocnienia się orzeczenia osoby, której udział okazał się lub był od początku nieuzasadniony. Przemawia za tym nie tylko wola sądu w kształtowaniu podmiotowej strony tego postępowania niezależnie od woli wnioskodawcy, ale i wzgląd na ekonomię postępowania jak i nieobciążanie udziałem w postępowaniu

sądowym osób, które same deklarują brak zainteresowania w sprawie albo okazuje się on w toku postępowania.

W apelacji sama G. S.A. zakwestionowała swoją legitymację. Sąd Okręgowy trafnie odmówił jej dalszego udziału w postępowaniu czego konsekwencją było odrzucenie apelacji. W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu apelacji podniesiono tylko kwestie dotyczące interesu innej osoby H.J., którego prawa miały zostać naruszone w postępowaniu przez sądem pierwszej instancji. Między G. Spółką Akcyjną a H.J. istnieje więź wynikająca z tego, że H.J. jest Prezesem Zarządu G. S.A. Nie daje to jednak G. S.A. interesu prawnego do występowania w postępowaniu nieprocesowym dotyczącym H. J. i do wnoszenia apelacji od orzeczenia Sądu pierwszej instancji.

Z powyższych względów na mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.